

Fot. Renata Krzyściak-Kosińska

Temat numeru: Co dalej ze strefą ochrony czynnej - stanowiska

W ostatnich tygodniach pojawiły się propozycje zmniejszenia lub zlikwidowania strefy ochrony czynnej (tzw. Strefy IV) w Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. Zapowiedzi te budzą niepokój zarówno lokalnej społeczności, jak i naszych władz samorządowych. W związku z tym prezentujemy stanowiska poszczególnych interesariuszy. Warto się z nimi zapoznać i wyciągnąć odpowiednie wnioski.

**Więcej przeczytaj Państwo na stronach 8-17.
Życzymy miłej lektury.**

W numerze:

Od redakcji s. 2
Wójt informuje s. 2
II Konkurs recytatorski s. 3
Informacje Białowieskiego
Ośrodka Kultury s. 4-6
Zajęcia w strzelaniu z łuku tra-
dycyjnego s. 6
Akademia Okinawskich Sztuk
Walki s. 6
Komunikat s. 6
Zaproszenie na wernisaż i wy-
stawę s. 7
Co dalej ze strefą ochrony
czynnej - stanowiska s. 8-17
Bezczynność organu s. 18
NIHIL DE NOBIS SINE NO-
BIS s. 18-19
Narodowe Czytanie s. 19-20
W średniowiecznym grodzie
Mileja s. 20
Duszą i sercem s. 20-21
Warsztaty ikonograficzne s. 21-
23
Jak w tym sezonie radzili sobie
nasi siatkarze plażowi? s. 23-
24

Ważne telefony:

Urząd Gminy 85 681 24 87
Białowieski Ośrodek Kultury 85
681 24 60
Biblioteka 85 681 23 95
Nadleśnictwo Białowieża
85 681 24 05
Muzeum Przyrodniczo-Leśne
BPN 85 681 22 75
Ośrodek Zdrowia 85 667 24 68
Policja 85 670 41 15
Straż Graniczna
85 685 46 20
Zespół Szkolno Przedszkolny
85 681 23 97
Technikum Leśne w Białowieży
85 681 24 04
Gminny Ośrodek Pomocy Spo-
łecznej 85 681 26 97
Przedszkole 85 681 23 97
w. 61
Stomatolog 604874917

Drodzy Czytelnicy,

W tym wydaniu naszego miesięcznika oczywiście szcze-
gólnie polecam temat numeru, czyli stanowiska w sprawie zmniej-
szenia lub likwidacji strefy ochrony czynnej w Obiekcie
Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. To dość
obszerna lektura, ale warto poświęcić na nią czas, ponieważ spra-
wa dotyczy bezpośrednio nas wszystkich. Osobiście uważam te
pomysły za skandaliczne i mam nieodparte wrażenie, że ich poja-
wienie się przy praktycznie samym końcu prac nad Zintegrowa-
nym Planem Zarządzania dla Obiektu Światowego Dziedzictwa
UNESCO Puszcza Białowieska, służy wyłącznie wzbudzaniu no-
wy konfliktów i polaryzacji lokalnej społeczności. Jest to także we-
dług mnie przejaw kompletnego braku szacunku do naszych
władz samorządowych.

Oprócz tego znajdują Państwo dużo informacji ze sfery kultu-
ry. Zarówno z Białowieskiego Ośrodka Kultury, jak i Gminnej Bi-
blioteki Publicznej im. Igora Newerlego. Chciałbym szczególnie
polecieć recenzję twórczości Pana Wiesława Lickiewicza, naszego
białowieckiego poety.

A na zakończenie numeru podsumowujemy tegoroczne wy-
niki naszych reprezentantów siatkówce plażowej. Czy mamy się
czym pochwalić?

Z poważaniem

Mateusz Damian Gutowski
Redaktor naczelny "Głosu Białowieży"

Drodzy Mieszkańcy,

Wspólnie z Lucyną Grygoruk-Smoktu-
nowicz, wójtem Gminy Hajnówka oraz Jaro-
sławem Gołubowskim, wójtem Gminy
Narewka, wydaliśmy oświadczenie, sprze-
ciwające się zmniejszeniu lub likwidacji strefy
ochrony czynnej w Obiekcie Światowego
Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.
Uważamy, że jest to naruszenie wypracowy-
wanego w ostatnich 3 latach kompromisu
w tej sprawie. Nie ma i nie będzie naszej zgo-
dy na tego typu działania! Zachęcam do zapoznania się z naszym
stanowiskiem, które znajdują Państwo w tym wydaniu Głosu Biało-
wieży.

19 września wziąłem udział w w Związku Gmin Wiejskich
Województwa Podlaskiego, gdzie rozmawialiśmy między innymi
o nowych wyzwaniach i problemach, które stoją przed gminami
wiejskimi w naszym województwie.

Informuje, że mieszkańcy Gminy Białowieża mogą zakupić
węgiel typu orzech. Szczegóły znajdują Państwo na kolejnych stro-
nach naszego miesięcznika.

Z wyrazami szacunku

Albert Waldemar Litwinowicz
Wójt Gminy Białowieża

II KONKURS RĘCYTATORSKI

organizowany przez
Gminną Bibliotekę Publiczną w Białowieży
z DĘBEM w roli głównej

“Mówże pięknie żubrze, mówże!”-
“O czym szumiał stary dąb”

24 października 2024,
godz. 10.00

Zgłoszenia do 11 października
kategorie: od przedszkola do
szkoły średniej

poezja i proza

Konkurs pod honorowym
patronatem: Wójta Gminy
Białowieża, RDLP w Białymstoku i
BPN

Najważniejsze informacje z ... Białowieskiego Ośrodka Kultury

Pożegnanie wakacji

Letni, wakacyjny, beztroski czas właśnie dobiegł swego kresu. 30 sierpnia br. w Pogorzelnicach odbyło się pożegnanie tegorocznych wakacji. Organizatorem wydarzenia był Białowiecki Ośrodek Kultury w Białowieży, sołtys wsi Pogorzelnice, a głównym sponsorem firma INTENS INVEST Sp. z o.o.

Organizatorzy przygotowali najmłodszym i dorosłym moc atrakcji. Na dzieci czekała zabawa z animatorami (malowanie twarzy, tatuaże), miasteczko zabaw. Wstęp na imprezę był wolny, a na chętnych czekała strefa gastronomiczna: słodkie i napoje, aromatyczny bigos, kielbaska, którą można było upiec przy ognisku. W czasie trwania imprezy osoby zainteresowane mogły skorzystać z punktu konsultacyjnego Programu Czyste Powietrze.

W kolejnej części imprezy odbyły się koncerty lokalnych zespołów. Gwiazdą wieczoru był Aleh.s Band. Ten sierpniowy wieczór był pełen różnorodnych muzycznych doznań, od nostalgicznych brzmień po energetyczne rytmy. Z pewnością każdy znalazł coś dla siebie. Zakończyliśmy wakacje z przytupem.

Obchody 85. rocznicy wybuchu II Wojny Światowej

1 września 1939 III Rzesza w porozumieniu ze ZSRR dokonała zbrojnej agresji na Polskę na całej długości granicy międzypaństwowej. Wojna, która pochłonęła ponad 60 milionów istnień ludzkich, to niemieckie obozy koncentracyjne i Holocaust. To także okrucieństwo i bestialstwo wobec ludności cywilnej, masowe egzekucje i celowe niszczenie dóbr kultury.

II Wojna Światowa – największa wojna światowa w historii, trwająca od 1 września 1939

do 9 maja 1945 roku.

W tym dniu mieszkańcy Białowieży wraz z proboszczem parafii rzymskokatolickiej ks. Bogdanem Popławskim oraz proboszczem parafii prawosławnej ks. Sergiuszem Korchem zebrali się pod pomnikiem pomordowanych przez hitlerowców. Zebrani złożyli kwiaty, zapłonęły znicze. Wspólnej, ekumenicznej modlitwie za ofiary wojny towarzyszył śpiew chóru cerkiewnego.

Cisza, zaduma, powaga. Białowieża Pamięta.

Kiermasz Rękodzieła i Smaków Podlasia

21 września 2024 na parkingu gminnym odbył się Kiermasz Rękodzieła i Smaków Podlasia. Mieszkańcy i turyści mogli odwiedzić stragany kulinarne i rękodzielnicze. Podczas kiermaszu odbył się konkurs kulinarny w trzech kategoriach: potrawy jarskie, potrawy mięsne oraz słodkości. Odwiedzającym stoiska czas umilała muzyka na żywo w wykonaniu „Muzykantów” z Białowieskiego Ośrodka Kultury.

go Ośrodka Kultury.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Fundację ONI TO MY w ramach realizacji projek-

tu „Podlaskie smaki i sztuka ludowa”. W ramach zadania zorganizowano również warsztaty kulinarne, warsztaty rękodzielnicze, spotkania z etnografami. Zadanie dofinansowano ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Współorganizatorem kiermaszu był Białowiecki Ośrodek Kultury.

Marek Zubrycki

Wycieczka seniorów

23 września 2024 białowiescy seniorzy zaczęli tydzień od podróży. Białowiecki Ośrodek Kultury zorganizował wyjazd do Augustowa, gdzie uczestnicy przeplłynęli statkiem Sajno do Studzienicznej. Podczas dwudziestominutowej przerwy można było odwiedzić Sanktuarium Matki Bożej Studzieniczańskiej i skosztować wody studzieniczańskiej o uzdrawiającej mocy.

Piękne, dzikie krajobrazy, pogoda i humory dopisały. Serdecznie dziękuję w imieniu członków Koła Seniora w Białowieży Dyrektorowi Białowieckiego Ośrodka Kultury za organizację oraz specjalne podziękowania kieruje do Pana Wójta za sfinansowanie wyjazdu.

*Przewodnicząca Koła Seniora w Białowieży
Irena Bajko*

Informacje BOK

Informujemy, iż Białowiecki Ośrodek Kultury organizuje zajęcia z łucznictwa. Zajęcia odbywają się w każdy poniedziałek na stadionie gminnym w godzinach 16.00 – 17.00 dzieci, 17.00 – 18.00 młodzież i dorośli. Zapraszamy do skorzystania z oferty. Kontakt oraz dodatkowe informacje w BOK (tel. 85 68 12 460).

8 listopada 2024 oraz 22 listopada 2024 do biało-

wieskiego kina zawita ponownie kino objazdowe. 22 listopada będzie miała miejsce polska premiera kinowa filmu SIMONA KOSSAK (reż. Adrian Panek). Na projekcje w tym dniu zaprasza również białowieskie Kino ŻUBR!

Simona Kossak, córka malarza Jerzego Kossaka i wnuczka Wojciecha, pozbawiona talentu, który od pokoleń definiuje jej rodzinę, dorasta nie zaznając ciepła ze strony despotycznej matki. Gdy po studiach rzuca wszystko – dom, tradycję, społeczne konwenanse – i obejmuje posadę naukowczyni w Białowieży, zaczyna życie na własnych warunkach. Osiedla się w środku puszczy, w domu bez prądu i bieżącej wody, w otoczeniu dzikiej przyrody. Tam, na magicznym odludziu poznaje fotografa Lecha Wilczka, z którym dzieli pasję – miłość do natury i... potrzebę wolności. Ich niezwykła relacja wymyka się wszelkim schematom. Jednak wyobrażenia Simony o pracy przyrodnika i pozycji młodej kobiety w świecie zdominowanym przez mężczyzn ulegają bolesnej weryfikacji. Musi stanąć w obrobie nie tylko swoich ideałów, ale również świata roślin i zwierząt.

18 października 2024 o godzinie 18.00 zapraszamy do Galerii oBOK w Białowieży na wernisaż i wystawę prac Mariusza Kasjaniuka. W programie koncert w wykonaniu gościa specjalnego -Mariusza Oziu Orzechowskiego.

Od września 2024 w BOK ruszyły ponownie zajęcia karate dla dzieci 16.30 – 18.00, dla dorosłych 18.00 – 20.00 w każdy czwartek. Zainteresowanych zapraszamy. Kontakt w BOK oraz pod numerem 662 069 276.

27 października 2024 zapraszamy na Spotkanie autorskie z Iwoną Zajfryd: Magiczne Podlasie i dzieło szeptuch w „Śladami szeptów” oraz książka ku radości kobiet „Mahalo”.

„Śladami szeptów” to reportaż o podlaskich szeptuchach - ewenemencie, dzikości oraz istocie czystej natury. Czy szeptucha to zwykła wiejska babka, skoro jej świat to świat mocy? Czym zatem jest dzieło szeptuch, czym ono jest spowodowane i uwarunkowane oraz w czym osadzone?

Główna bohaterka „Mahalo”, Matylda, mieszka w Prowansji. Jest właścicielką jednego z największych wydawnictw książkowych we Francji, a jej rozległe kontakty sprawiają, że... Humor, reflek-

sja i tajemnica. Powieść z przesłaniem – niemożliwe nie istnieje.

Zapraszamy do śledzenia profilu Facebook Białowieckiego Ośrodka Kultury, gdzie znajdą Państwo wszelkie aktualności.

28 października 2024 o godzinie 18.00 zapraszamy na projekcje filmowe w ramach Międzynarodowego Dnia Animacji. Program składa się w tym

roku z 12 filmów (zgłoszonych było 121), trwa 90.minut, skierowany jest do widzów 16+ i będzie opatrzony polskimi i angielskimi napisami jednocześnie. W tegorocznym programie znalazły się filmy głównie z Niemiec i USA, choć nie zabrakło też akcentów z innych krajów; zarówno profesjonalnych, jak i studenckich realizacji.

 Łuczniectwo Tradycyjne Wschodnie

ZAJECIA W STRZELANIU Z ŁUKU TRADYCYJNEGO DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Nie Wiesz Jak Zorganizować Czas ? Szukasz Alternatywnego Sportu ?
Zapraszamy na trening łuczniczy wszystkie osoby które stawiają pierwsze kroki w przygodzie z łucznictwem.

Nuczymy Ciebie Jak Posługwać Się Łukiem Tradycyjnym Wschodnim za Pomocą Pierścienia Łuczniczego (zekier)

Poniedziałki godzina od 16:00 do 18:00
Miejsce: Stadion Białowieża
Dzieci Godzina 16:00
Młodzież i Dorośli Godzina 17:00

WORLD OSHUKAI FEDERATION
AKADEMIA OKINAWSKICH SZTUK WALKI
"TSURU"

UCZYMY NAJSTARSZEGO OKINAWSKIEGO KARATE I KOBUDO.
ZAPRASZAMY DZIECI, MŁODZIEŻ ORAZ DOROSŁYCH.
Z NAMI NAUCZYSZ SIĘ BRONIĆ, ZADBASZ O KONDYCJĘ I AKTYWNIIE SPĘDZISZ CZAS.

INFORMACJE POD NR TELEFONU:
662 069 276

KOMUNIKAT

Wójt Gminy Białowieża informuje, że mieszkańcy Gminy Białowieża mogą zakupić węgiel typu orzech. Sprzedaż prowadzona jest w workach typu "Big Bag", każdy po około 800 kg, w cenie 800 zł brutto/worek.

Osoby zainteresowane zakupem węgla proszone są o kontakt z Urzędem Gminy w Białowieży w godzinach 7:30-15:30, tel.: 85 681 24 87 w. 25

Koszt transportu pokrywa osoba zamawiająca węgiel, możliwa usługa transportowa za dodatkową opłatą. Węgiel składowany jest w Białowieży.

**Białowiecki Ośrodek Kultury wraz z
autorem zapraszają na wernisaż i wystawę:**

272

MARIUSZ KASJANIUK

PUSZCZA

MOJA ZAGRANICA

Grafika.Fotografia.Poezja

gość specjalny

Mariusz Oziu Orzechowski

**18.10.24. Piątek godz 17.00, Galeria oBOK
Białowieża, ul.Sportowa 1**

Co dalej ze strefą ochrony czynnej - stanowiska

Prof. dr hab. Bogumiła Jędrzejewska
Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży
oraz
Białowieskie Stowarzyszenie Dziedzictwa Puszczy

Białowieża, 2 IX 2024 r.

Uwagi do propozycji zniesienia/redukcji strefy IV (strefy ochrony czynnej) w Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska

Propozycję likwidacji strefy IV (lub jej drastycznego zmniejszenia z 18,06% do niespełna 10% powierzchni Puszczy Białowieskiej) przedstawił na ostatnich warsztatach w czerwcu i wrześniu br. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, który koordynuje prace nad przygotowaniem Zintegrowanego Planu Zarządzania Obiektem.

(1) Propozycja likwidacji lub drastycznego zmniejszenia strefy IV jest bardzo szkodliwa społecznie i jest odrzuceniem wszystkiego, co z dużym trudem wypracowano z przedstawicielami lokalnych społeczności oraz władzami samorządowymi regionu Puszczy Białowieskiej w dotychczasowej pracy nad Zintegrowanym Planem Zarządzania OŚD UNESCO Puszcza Białowieska w latach 2021-2024.

W strefie IV, która w przyjętym przez UNESCO wniosku renominacyjnym obejmuje 18,06% powierzchni Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, mogą być m.in. prowadzone działania z zakresu renaturalizacji drzewostanów pochodzących z nasadzeń, o składzie gatunkowym niedostosowanym do warunków siedliskowych. Drewno pozyskane w trakcie tych prac będzie dostępne do sprzedaży na lokalnym rynku. Nie ma mowy o "wycince" starych drzew i drzewostanów naturalnego pochodzenia.

(2) Zniesienie lub ograniczenie strefy IV grozi także zburzeniem ustalonego i zaakceptowanego przez UNESCO systemu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska (3 nadleśnictwa i Białowieski Park Narodowy). Pozbawi bowiem nadleśnictwa możliwości działania i może prowadzić do ich likwidacji, co spowoduje poważny wstrząs lokalnej struktury ekonomicznej i społecznej. Transformacja powinna być stopniowa i rozłożona w czasie.

(3) Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO to nie tylko przyroda. Będzie on miał duży wpływ na lokalną społeczność (około 30 tysięcy mieszkańców wsi wewnątrz i wokół Puszczy oraz miasta Hajnówki), a także na wiele lokalnych instytucji i biznesów. Zaplanowany mądrze i z uwzględnieniem głosu lokalnych samorządów i ludności, OŚD Puszcza Białowieska może być motorem rozwoju turystyki, edukacji, kultury i nauki. Może być flagowym obiektem Podlasia i całej Polski.

Jeśli zaś jego forma i zasady funkcjonowania będą opierać się na samych restrykcjach i braku poszanowania opinii zgłaszanych przez lokalne władze samorządowe i zdecydowaną większość mieszkańców, doprowadzi to do dalszej degradacji demograficznej i ekonomicznej regionu. Zniechęci do ochrony przyrody, co jest zaprzeczeniem idei Obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO.

(4) Postulat zniesienia lub silnego zmniejszenia strefy IV, który wyszedł od pozarządowych organizacji ekologicznych i jest wspierany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, jest złamaniem zaleceń misji UNESCO z marca br. stwierdzających, iż Państwa-strony są zobowiązane do przeprowadzenia niezbędnych konsultacji ze wszystkimi interesariuszami, w tym lokalnymi władzami i społecznościami.

Forsowanie takiego postulatów na ostatnim etapie prac nad Zintegrowanym Planem Zarządzania świadczy o braku szacunku dla mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej, wywołuje niepokój społeczny i niszczy wypracowywaną z trudem akceptację dla idei Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.

Prof. dr hab. Bogumiła Jędrzejewska

Absolwentka Wydziału Leśnego SGGW, profesor nauk biologicznych, pracownik naukowy Instytutu Biologii Ssaków PAN. Specjalista w dziedzinie ekologii zwierząt, nauk leśnych i biogeografii. W latach 2022 i 2023 w światowym rankingu naukowców *Research.com* wskazana jako najlepszy polski uczony w dziedzinie ekologii i ewolucjonizmu. Wypromowała 18 doktorów, jest autorką i współautorką ponad 200 artykułów naukowych i kilku książek. Od 1995 r. zaangażowana w działania na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej. Wiceprezes Białowieskiego Stowarzyszenia Dziedzictwa Puszczy. Od 1985 r. mieszka w Białowieży.

Do wiadomości:

Pan Premier Donald Tusk
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Panie i Panowie Posłowie i Senatorowie z Województwa Podlaskiego
Podlaski Urząd Wojewódzki
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
Powiat Hajnowski
Miasto Hajnówka
Gmina Białowieża
Gmina Hajnówka
Gmina Narewka
Białowieski Park Narodowy
Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku
Nadleśnictwo Białowieża
Nadleśnictwo Hajnówka
Nadleśnictwo Browsk
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy
Dr Glenn Plumb, członek misji UNESCO

Białowieża, dnia 6 września 2024 r.

Ośr.6121.5.2024

Pani Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska

Dotyczy: projekt Planu Zarządzania dla Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska

Jako przedstawiciele samorządów Gmin Puszczy Białowieskiej, na terenie których znajduje się Światowy Obiekt Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, wyrażamy oburzenie i stanowczo protestujemy przeciwko niszczeniu ciężko wypracowanego kompromisu dotyczącego obszaru strefy IV, czyli obszaru gdzie ma odbywać się ochrona czynna.

Przez ostatnie 3 lata społeczność lokalna, samorządy, przedsiębiorcy, NGO-sy, strona naukowa, administracja rządowa, pozostali interesariusze oraz zarządzający Obiektem z trudem doszli do porozumienia. Wykonaliśmy ciężką pracę, która pozwoliła nam osiągnąć consensus w sprawie Zintegrowanego Planu Zarządzania dla Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska. Wydawało nam się, iż wypracowany kompromis oznacza, że wyrażona przez nas zgoda na zasady strefowania oznacza zobowiązanie pozostałych stron do poszanowania praw i potrzeb mieszkańców.

Proponowane rozwiązanie zmniejszenia lub likwidacji strefy IV udowadnia jednak, że stosunek Ministerstwa Klimatu i Środowiska, części środowiska naukowego oraz ekologicznych organizacji pozarządowych w rzeczywistości się nie zmienił i w dalszym ciągu jesteśmy traktowani przedmiotowo. Konsekwencją takich działań jest po raz kolejny utrata zaufania do strony rządowej, organizacji ekologicznych i innych podmiotów dążących wszelkimi sposobami do przeforsowania swoich koncepcji, kosztem lokalnej społeczności i władz samorządowych. Konkretnymi skutkami tego działania będzie likwidacja 160 miejsc pracy w puszczańskich nadleśnictwach. Źródło dochodów utraci również ok. 80 podmiotów gospodarczych będących dostawcami usług i towarów do zlikwidowanych nadleśnictw.

Bez udziału ludzi mieszkających na terenie Światowego Obiektu będzie ona przedmiotem ciągłych sporów i konfliktów, które Puszczy nigdy nie służyły i służyć nie będą.

Dlatego żądamy wycofania się z kontrowersyjnych, nie do przyjęcia z naszej strony, pomysłów zmniejszenia lub likwidacji strefy IV.

W przypadku nieuwzględnienia naszych żądań zastrzegamy sobie prawo do adekwatnych do sytuacji działań.

GMINA HAJNÓWKA
17-200 Hajnówka, ul. Aleksego Zina 1
tel. 85 682 25 00, fax 85 682 46 12
NIP 603-00-16-983, Reg. 050659065

mgr Lucyna Smoktunowicz

GMINA NAREWKA
17-220 Narewka, ul. Białowieska 1
NIP 603-00-06-370
Regon 050659562

Jarosław Gołubowski

GMINA BIAŁOWIEŻA
17-230 Białowieża
ul. Sportowa 1
NIP 603-00-66-107

mgr Albert Waldemar Litwinowicz

Otrzymują:

Dr. Glenn Plumb -Member of IUCN/UNESCO mission to World Heritage Site Białowieża Forest

Polski Komitet ds. UNESCO

Stały Przedstawiciel RP przy UNESCO

Posel Adam Andruszkiewicz

Posel Jacek Bogucki

Posel Krzysztof Bosak

Posel Kazimierz Gwiazdowski

Posel Szymon Hołownia

Posel Stefan Krajewski

Posel Alicja Łepkowska-Gołaś

Posel Sebastian Łukaszewicz

Posel Jacek Niedźwiedzki

Posel Barbara Okuła

Posel Dariusz Piontkowski

Posel Jacek Sasin

Posel Krzysztof Truskolaski

Posel Jarosław Zieliński

Senator Anna Bogucka

Senator Maciej Żywno

Senator Marek Komorowski

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

Podlaski Urząd Wojewódzki

Białowieża, dnia 12.09.2024 r.

Wg rozdzielnika

Sprostowanie odnośnie sytuacji w Puszczy Białowieskiej

W ostatnich dniach pojawiło się kilka sformułowanych w alarmistycznym tonie pism w sprawie Obiektu Światowego Dziedzictwa „Puszcza Białowieska”, które mogły dotrzeć również do Państwa. Pisma te, w naszej opinii, zawierają mylące i wprowadzające w błąd informacje, niezgodnie z prawdą opisują proces powstawania planu zarządzania Obiektem. Informacje te wymagają wyjaśnień, gdyż dezorientują i niepokoją wszystkich zainteresowanych skuteczną ochroną Puszczy Białowieskiej i zabezpieczeniem interesów lokalnych społeczności. Poniżej odnosimy się do najważniejszych z nich.

Nie jest prawdą, że zmniejszenie 4 strefy UNESCO będzie „szkodliwe społecznie”. Przypominamy, że strefa 4 dopuszcza gospodarkę leśną, ale tylko taką, która służy przywracaniu naturalności lasu i doprowadzeniu go do stanu, w którym będzie kwalifikował się do włączenia do strefy 3. Rozważane zmniejszenie strefy 4 polegać ma na wyłączeniu z niej wyłącznie tych fragmentów, w których i tak nie powinno prowadzić się gospodarki leśnej (bo są to drzewostany stare, naturalne lub zgodne z siedliskiem). Wszelkie lokalizacje, w których gospodarka leśna jest wskazana, planuje się w strefie 4 pozostawić. Zatem zmniejszenie 4 strefy nie będzie szkodliwe społecznie, bo nie wpłynie na pozyskanie drewna i jego dostawę na lokalny rynek (niezależnie od tego, że dostępność drewna na lokalnym rynku, pochodzącego z innych lasów, jest już i tak duża), a jedynie uporządkuje granice stref zgodnie z wymogami UNESCO. Co więcej, znaczne obszary Puszczy Białowieskiej zlokalizowane są poza obszarem UNESCO i tam prowadzona jest i nadal będzie gospodarka leśna.

Zmniejszenie 4 strefy nie jest też odrzuceniem wypracowanego dotychczas kompromisu odnośnie delimitacji stref, bo takiego kompromisu nie było, on jest dopiero teraz wypracowywany w oparciu o opinie i argumenty zainteresowanych stron. Wbrew alarmistycznym głosom, system strefowania obiektu UNESCO jest tak projektowany, by w pełni uwzględniać potrzeby lokalnych mieszkańców, takie jak powszechny dostęp do lasu i możliwość zbierania runa leśnego na znacznej części obiektu.

Zmniejszenie 4 strefy nie jest równoznaczne – co sugerują wspomniane pisma – z likwidacją miejsc pracy w lokalnych nadleśnictwach, bo nadleśnictwa zarządzają lasami zlokalizowanymi nie tylko w strefie 4, ale też w strefach 2 i 3. Zmniejszenie powierzchni strefy 4, a zwiększenie powierzchni strefy 3, w najmniejszym stopniu nie wpływa na łączną powierzchnię, którą zarządzają nadleśnictwa, tym samym nie pozbawia lokalnych nadleśnictw „możliwości działania” – przeciwnie, nawet te działania inicjuje, gdyż zarządzanie obiektem UNESCO wiąże się z wieloma działaniami z zakresu ochrony przyrody, bezpieczeństwa publicznego, zabezpieczenia przeciwpożarowego, retencji wodnej, turystyki, zwalczania gatunków obcych, edukacji, nauki i innych.

Zdumiewające jest twierdzenie, że zmniejszenie strefy 4 wpłynie niekorzystnie na rozwój turystyki, edukacji, kultury i nauki. By rozwijała się turystyka, edukacja, kultura i nauka w regionie nie są potrzebne działania z zakresu gospodarki leśnej. Przeciwnie, region Puszczy Białowieskiej od lat rozwija się przede wszystkim dzięki ochronie przyrody i wysokiemu poziomowi naturalności. To sprawia, że Puszcza jest atrakcją turystyczną, a UNESCO marką rozpoznawalną na świecie, która stymuluje rozwój usług sektora turystycznego, przyrodniczego, tworzy miejsca pracy w edukacji, przyciąga zainteresowanie naukowców, ściąga do lokalnych gmin nowych mieszkańców i fundusze, zarówno krajowe, jak i zagraniczne.

Zmniejszenie 4 strefy przy równoczesnym zwiększeniu 3 strefy nie wprowadza – wbrew rozpowszechnianym informacjom – żadnych restrykcji dla obywateli, ani takich, które negatywnie wpłyną

na lokalną gospodarkę. Strefa 3 jest w pełni dostępna dla turystów i lokalnej ludności, nawet w większym stopniu niż strefa 4, w której mogą pojawiać się ograniczenia wejścia do lasu ze względu na wykonywanie prac leśnych i ustawowe zakazy wejścia na uprawy leśne. Zupełnie niejasne jest, w jaki sposób zmniejszenie 4 strefy miałyby zagrozić demografii i ekonomii regionu, praktyka pokazuje tendencję dokładnie odwrotną: ochrona przyrody sprzyja rozwojowi ekonomicznemu, tworzy miejsca pracy i ma silne, pozytywne społeczne oddziaływanie.

Zmniejszenie powierzchni strefy 4, a powiększanie strefy 3, jest zjawiskiem oczekiwanym i akceptowanym przez ekspertów UNESCO, którzy wizytowali w ostatnich latach Puszcę Białowieżską dwukrotnie (w 2018 i 2024 roku). W swoim raporcie z misji, opublikowanym w lipcu 2024 (strona 44), piszą wyraźnie, że przenoszenie fragmentów lasów ze strefy 4 do 3 jest naturalne i pożądane. Ograniczenie strefy 4 nie jest zatem w żadnym razie "zburzeniem ustalonego i zaakceptowanego przez UNESCO systemu zarządzania Obiektem". Przeciwnie, jest to naturalna konsekwencja oczekiwanych i promowanych przemian w ekosystemach leśnych – wraz z rosnącą naturalnością ekosystemów (zamieranie drzewostanów świerkowych pochodzących z nasadzeń i zastępowanie ich różnorodnymi drzewostanami pochodzenia naturalnego) aktywna przebudowa drzewostanów staje się zbędna.

Jako osoby zajmujące się zawodowo naukami biologicznymi i leśnymi oraz ochroną przyrody, w tym w szczególności Puszczy Białowieżskiej, a jednocześnie, w większości przypadków, będące mieszkańcami regionu zatroskanymi o jego rozwój, apelujemy o nieuleganie nieprawdziwym informacjom, które straszą mieszkańców Puszczy Białowieżskiej wymyślanymi zagrożeniami. Dotychczasowa praktyka i liczne przykłady ze świata jednoznacznie pokazują, że ochrona przyrody wiąże się z pozytywnymi konsekwencjami dla mieszkańców regionu – finansowymi, społecznymi, edukacyjnymi, a nawet zdrowotnymi. Zachęcamy do wspierania idei ochrony unikalnych wartości Puszczy Białowieżskiej w ramach obiektu UNESCO opartej na merytorycznych podstawach.

Podpisy

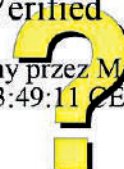
dr hab. Michał Żmihorski, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
prof. dr hab. Jerzy M. Gutowski, Zakład Lasów Naturalnych IBL w Białowieży
dr hab. Alek Rachwał, prof. IBL, Zakład Ekologii Lasu, Instytut Badawczy Leśnictwa, Sękocin Stary
dr hab. Przemysław Chylarecki, Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Warszawa
dr Marcelina Zimny, Białowieża Stacja Geobotaniczna, Uniwersytet Warszawski
dr hab. Karol Zub, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab. Katarzyna Nowak, Białowieża Stacja Geobotaniczna, Uniwersytet Warszawski
dr hab. Tomasz Borowik, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr inż. Ewa Zin, Zakład Lasów Naturalnych, Instytut Badawczy Leśnictwa, Białowieża
prof. dr hab. Krzysztof Schmidt, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
prof. dr hab. Jan M. Wójcik, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab. Dorota Czeszczewik, Uniwersytet w Siedlcach
dr hab. Dries Kuijper, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab. Nuria Selva, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków
prof. dr hab. Rafał Kowalczyk, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab. Marta Kołodziej-Sobocińska, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab. Ireneusz Ruczyński, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab. Magdalena Niedziałkowska, Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża

Dane kontaktowe:

Michał Żmihorski,
Instytut Biologii Ssaków PAN,
ul. Stoczek 1, 17-230 Białowieża,
e-mail: mripas@ibs.bialowieza.pl

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Michał Żmihorski
Data: 2024.09.12 13:49:11 CEST

Rozdzielnik:

1. Dr. Glenn Plumb – Member of IUCN/UNESCO mission to World Heritage Site Białowieża Forest
2. Polski Komitet ds. UNESCO
3. Stały Przedstawiciel RP przy UNESCO
4. Pan Premier Donald Tusk
5. Ministerstwo Klimatu i Środowiska
6. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
7. Podlaski Urząd Wojewódzki
Panie i Panowie Posłowie i Senatorowie z Województwa Podlaskiego:
8. Poseł Adam Andruszkiewicz
9. Poseł Jacek Bogucki
10. Poseł Krzysztof Bosak
11. Poseł Kazimierz Gwiazdowski
12. Poseł Szymon Hołownia
13. Poseł Stefan Krajewski
14. Poseł Alicja Łepkowska-Gołaś
15. Poseł Sebastian Łukaszewicz
16. Poseł Jacek Niedźwiecki
17. Poseł Barbara Okuła
18. Poseł Dariusz Piontkowski
19. Poseł Jacek Sasin
20. Poseł Krzysztof Truskolaski
21. Poseł Jarosław Zieliński
22. Senator Anna Bogucka
23. Senator Maciej Żywno
24. Senator Marek Komorowski
25. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy
26. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
27. Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
28. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku
29. Powiat Hajnowski
30. Miasto Hajnówka
31. Gmina Białowieża
32. Gmina Hajnówka
33. Gmina Narewka
34. Białowiecki Park Narodowy
35. Nadleśnictwo Białowieża
36. Nadleśnictwo Hajnówka
37. Nadleśnictwo Browsk

Prof. dr hab. Bogumiła Jędrzejewska
Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk
oraz
Białowieskie Stowarzyszenie Dziedzictwa Puszczy

Białowieża, 13 września 2024 r.

**Uwagi do "Sprostowania odnośnie sytuacji w Puszczy Białowieskiej"
z dn. 12 IX br. autorstwa 18 naukowców**

Szanowni Państwo – Koleżanki i Koledzy Naukowcy – Autorzy "Sprostowania...",

Jako osoba od 30 lat zaangażowana w wysiłki na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej, naukowiec ze stażem blisko 40 lat badań przyrodniczych i kulturowych w Puszczy, a w ostatnich 3 latach – uczestniczka niemal wszystkich warsztatów poświęconych pracom nad Zintegrowanym Planem Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, zdecydowałam się poddać pod Państwa rozagę kilka uwag na temat też zawartych w Państwa tekście.

Upublicznię moje uwagi, ponieważ Państwa tekst był przeznaczony dla szerokiego grona zainteresowanych.

(1) Sprawa kompromisu w kwestii obszaru strefy IV

Większość z Państwa – sygnatariuszy "Sprostowania..." nie brała udziału w pracach (warsztatach) nad przygotowaniem Zintegrowanego Planu Zarządzania OŚD UNESCO Puszcza Białowieska, bądź uczestniczyła w nich rzadko i/lub włączyła się w te prace (trwające od 2021 roku) na ich końcowym etapie.

Stąd, jak sądzę, wynika Państwa niewiedza o tym, co oznaczało określenie "wypracowany dotychczas kompromis" z samorządami w sprawie Obiektu UNESCO. Wyjaśnię więc, że opisuje ono proces, jaki przedstawiciele lokalnych samorządów i lokalnych organizacji pozarządowych przeszli od 2021 roku: od negacji i odrzucenia idei statusu OŚD UNESCO dla Puszczy Białowieskiej, poprzez żądanie przygotowania nowego wniosku renowacyjnego z rzeczywistym udziałem lokalnych samorządów, poprzez warunkową akceptację idei UNESCO z oczekiwaniem powiększenia strefy IV, aż do przedstawionego ostatnio stanowiska trzech gmin puszczańskich, w którym domagają się jedynie niezmniejszania wielkości strefy IV, która w przyjętym przez UNESCO wniosku renowacyjnym z 2014 roku obejmuje 18,06% powierzchni Puszczy Białowieskiej.

(2) Wymagania UNESCO dotyczące wielkości strefy IV

Dopowiedzenia wymaga także przytoczona przez Państwa opinia ostatniej misji UNESCO w sprawie strefy IV. Na tej samej str. 44, na którą się Państwo powołują, znajduje się jasno postawione wymaganie niezwiększania obszaru strefy IV, a także następujący akapit:

"Misja zauważyła ponadto, że jeśli odbudowa ekologiczna w strefie ochrony czynnej zakończy się pomyślnie, z czasem części strefy IV mogłyby zostać przeniesione do strefy III, i uważa, że byłoby to wyraźnym wskaźnikiem sukcesu".

Zintegrowany Plan Zarządzania jest obecnie przygotowywany na pewien czas (wg informacji ustnej od pracowników Instytutu Ochrony Środowiska prawdopodobnie na 10-20 lat). To jest czas na sprawdzenie efektów ochrony czynnej i – jeśli przyniesie ona dobre wyniki renaturyzacji drzewostanów – w kolejnych aktualizacjach Planu może nastąpić korekta strefowania w kierunku zmniejszenia strefy IV.

W moim przekonaniu, ze względów społecznych i ekonomicznych, a także z powodu absolutnie koniecznej akceptacji społecznej tego procesu, transformacja w kierunku pełnej ochrony Puszczy Białowieskiej po prostu wymaga czasu.

(3) Ochrona Puszczy Białowieskiej a rozwój ekonomiczny regionu

W drugiej części *"Sprostowania..."* wyrażają Państwo wielokrotnie i na różne sposoby swoje przekonanie o tym, że *"region Puszczy Białowieskiej od lat rozwija się przede wszystkim dzięki ochronie przyrody"*, która *"sprzyja rozwojowi ekonomicznemu, tworzy miejsca pracy i ma silne pozytywne społeczne oddziaływanie"*. Zapewniają też Państwo, że *"liczne przykłady ze świata jednoznacznie pokazują, że ochrona przyrody wiąże się z pozytywnymi konsekwencjami dla mieszkańców regionu – finansowymi, społecznymi, edukacyjnymi, a nawet zdrowotnymi."*

Jeśli tak jest na świecie, to rodzi się pytanie: **Co u nas poszło nie tak?** Nie da się zaprzeczyć, że ochrona Puszczy Białowieskiej wzrasta od połowy lat 90-tych XX wieku: powiększony został Białowiecki Park Narodowy z 47 do 105 km², powierzchnia rezerwatów przyrody na obszarze nadleśnictw wzrosła z 23,3 km² przed rokiem 1995 do 121,8 km² obecnie, cała Puszcza jest obszarem Natura2000, a 10 lat temu zyskała status OŚD UNESCO. Nie można zaprzeczyć, że – choć wielokrotnie przypominało to postępowanie "dwa kroki w przód, krok do tyłu" – Puszcza jest dziś nieporównanie lepiej chroniona, niż przed 30 laty.

Czy to się w prosty sposób przełożyło na rozwój ekonomiczny i społeczny? Trudno jest oddzielić wpływ zwiększonej ochrony Puszczy od innych czynników: transformacji ustrojowej w Polsce i ogólnego wzrostu poziomu życia, wzrostu poziomu wykształcenia i aktywności biznesowej społeczeństwa itd., ale pozwolę sobie poruszyć trzy subiektywnie wybrane zagadnienia.

(4) Ochrona Puszczy sprzyja turystyce

Największy sukces odnieśliśmy w rozwoju turystyki (por. Głos Białowieży 1/2024). W ostatnich 20 latach nie tylko liczba turystów rosła (choć z wahaniami odzwierciedlającymi ogólną sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych), nie tylko dobrze podnosimy się z kryzysu lat 2020-2022 (pandemia i kryzys migracyjny na granicy), ale także infrastruktura obsługi turystycznej, jaka powstała w Białowieży, zmieniła obraz naszej miejscowości. Stworzyła sporo miejsc pracy, a także dochodu bądź dodatkowego dochodu mieszkańców.

Przy takim oczywistym sukcesie, osiągniętym dzięki zwiększonej ochronie Puszczy (ale także nagłaśnianiu konfliktów wokół niej), dziwi medialna akcja dyfamacyjna z powtarzaniem bezustannie kłamstwami o "pustkach w Białowieży", braku turystów itp. A co jeszcze bardziej zdumiewające, przodują w tej czarnej propagandzie organizacje ekologiczne, którym ponoć zależy na ochronie Puszczy!

(5) Ochrona Puszczy nie zatrzymuje wyludnienia

Najgorzej wypada zestawienie wzrostu ochrony Puszczy z demografią: liczba mieszkańców gmin puszczańskich i miasta Hajnówka w latach 1995-2020 (dane z Internetu) spadła o około 20% (łącznie z ok. 38 do ok. 30 tysięcy). Nie ma prostych rozwiązań, jak ten spadek zatrzymać, ale też nie można naiwnie oczekiwać, że jedynym remedium na problem wyludniania się regionu będzie Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO.

(6) Ochrona Puszczy a nauka i placówki naukowe – niewykorzystana szansa

I wreszcie sprawa mi najbliższa – rozwój placówek naukowych. Wydawałoby się oczywiste, że tak znakomite laboratorium badań przyrodniczych, jak Puszcza Białowieska, w dodatku coraz lepiej chroniona, będzie *"przyciągać zainteresowanie naukowców"*, jak napisaliście Państwo w *"Sprostowaniu..."*.

Niestety, białowieskie placówki naukowe od dawna się kurczą i zmniejszają zatrudnienie. Najdramatyczniej ten proces dotknął Zakład Lasów Naturalnych IBL (blisko 30 pracowników w latach 80-tych XX wieku, obecnie 8 pracowników). Trochę mniejszy spadek w stosunku do swych najlepszych lat zanotował Instytut Biologii Ssaków PAN (obecnie 42 pracowników i kilku doktorantów). Białowieska Stacja Geobotaniczna UW wydaje się utrzymywać na niskim, ale dość stałym poziomie (11 pracowników, 2 doktorantów). Z Pracowni Naukowej Białowieskiego Parku Narodowego pozostała w zasadzie tylko nazwa. Powyższe dane (uzyskane ze stron www instytucji) mogą zawierać nieścisłości, ale bezspornie pokazują trend – **białowieskie środowisko naukowe zmniejsza się liczebnie**.

Osobnym problemem, przynajmniej w moim macierzystym IBS PAN, jest obserwowany od lat spadek zainteresowania prowadzeniem badań w Puszczy Białowieskiej. Nie tylko dlatego, że ze względu na rosnące reżimy ochronne coraz trudniej jest dostać wymagane zezwolenia na tzw. "inwazyjne" techniki badawcze.

Czyżbyśmy zatem sami nie potrafili zdyskontować i rozwinąć tych wielkich szans, do których w *"Sprostowaniu..."* przekonują Państwo innych?

(7) Ochrona Puszczy to także problemy – do wspólnego rozwiązywania!

Jestem całym sercem za ochroną Puszczy Białowieskiej, bo nie mamy w Polsce i całej Europie większego skarbu przyrody i wspanialszego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Jestem też przekonana, że **status Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO przyznany Puszczy Białowieskiej jest dla wszystkich jej mieszkańców szansą wielką, ale niełatwą**. Dlatego zachęcam Państwa do takiego działania, o jakie apeluje Instytut Ochrony Środowiska w pracach nad Zintegrowanym Planem: *"wypracowania takich metod współpracy, aby interesariusze, a w szczególności społeczność lokalna, posiadając wspólne rozumienie światowego dziedzictwa, włączyli się w ochronę Puszczy Białowieskiej i zarządzanie Dobrem w zakresie swoich kompetencji"*.

Z wyrazami szacunku,
Bogumiła Jędrzejewska

Sprawy samorządowe

Bezczynność organu

**Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie dotrzy-
mało urzędowego terminu odpowiedzi na pi-
smo wg obowiązującego Kodeksu
Postępowania Administracyjnego Art. 35.**

21 kwietnia 2024 r. zostało przez Samo-
rządy Puszczańskie - Starostę Powiatu Hajnow-
skiego, Burmistrza Hajnówki. Wójtów Gmin
Białowieża, Hajnówka, Czeremcha, Czyże, Dubi-
cze Cerkiewne, Narewka oraz Burmistrza Klesz-
czel - wystosowane pismo do Pani Minister
Pauliny Hennig-Kloski z żądaniem zabezpiecze-
nia gmin puszczańskich w drewno opałowe
i użytkowe z terenu Puszczy Białowieskiej oraz
Puszczy Lackiej

Do wiadomości otrzymały pismo - Gene-
ralna Dyrekcja Lasów Państwowych, Wojewoda
Podlaski, Marszałek Województwa Podlaskiego

oraz media. Zareagowało pozytywnie jedynie
Polskie Radio Białystok, za co serdecznie dzie-
kujemy.

Tyle się mówi i pisze o roli samorządności
w ustroju demokratycznym, a nasze władze lek-
ceważą głosy płynące od społeczeństwa. Na od-
powieź Ministerstwa Klimatu i Środowiska
CZEKAMY PONAD PIĘĆ MIESIĘCY. Zaczyna
się już powoli sezon grzewczy, a urzędnicy bez-
czynnie trwają w marazmie i za nic mają proble-
my mieszkańców okolic Puszczy Białowieskiej.

W takiej sytuacji zostaje nam już tylko od-
wołanie się do Wojewódzkiego Sądu Administra-
cyjnego.

•
Elżbieta Laprus

Stowarzyszenie Rozwoju Białowieży i Ochrony Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej

NIHIL DE NOBIS SINE NOBIS

**Miejscowa społeczność latami pracowała nad
utrzymaniem dobrej kondycji Puszczy Biało-
wieskiej. Jak wskazuje historia nikt nigdy nie
pozbawił ludności dostępu do lasu.**

Teraz w dobie kryzysu, drożyzny i niepew-
nego jutra tym bardziej jest to niedopuszczalne
i niemoralne.

We Wniosku Renominacyjnym składanym
do UNESCO znajduje się zapis, że las jest cen-
ny, bo był użytkowany przez mieszkańców. We-
dług UNESCO to nie interesariusze, a suweren
ma do niego największe prawa, a wszelkie zmia-
ny powinny być z nim konsultowane. Opracowy-
wane strefowanie, które prawdopodobnie nie jest

narzędziem prawnym, powinno bezwzględnie za-
pewnić pozyskanie drewna na potrzeby miejsco-
wej ludności na kolejne lata. Powierzchnie

powinny być użytkowane w sposób sukcesywny i ciągły.

Przecież to miejscowa społeczność poniesie konsekwencje postanowień dotyczących strefowania UNESCO i wiążących się z tym ograniczeń, dlatego też bezwzględnie należy liczyć się ze zdaniem samorządów i społeczności lokalnych, co nakazują:

* Preambuła Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

* Ustawa o lasach Art. 10.

* Europejska Karta Samorządu Terytorialnego sporz. w Strasburgu 15.X.1985 r. i ratyfikowana przez Polskę cz I. Art. 3, pkt 3.

* Karta Praw Podstawowych, Preambuła z Konwencji Narodów Zjednoczonych SZCZYT ZIEMI w Rio De Janeiro z 1996 r., ratyfikowana przez Polskę.

* Umowa rządowa spisana w 1996 r. po poszerzeniu Białowieckiego Parku Narodowego o 5.155,51 ha.

W związku z powyższym MY społeczność lokalna żądamy poszanowania dla naszych uprawnień i respektowania obowiązującego prawa. **Nic o nas bez nas.**

Elżbieta Laprus

Gminna Biblioteka Publiczna

Narodowe Czytanie

Narodowe Czytanie w Gminnej Bibliotece Publicznej im. Igora Nowierlego w Białowieży było ważnym wydarzeniem kulturalnym, które zgromadziło miłośników literatury i lokalną społeczność.

Wydarzenie to, odbywające się 7 września 2024 roku, przyciągnęło liczne grono czytających i słuchaczy, którzy z zaciekawieniem wsłuchiwali się w słowa Juliusza Słowackiego. "Kordian" to dramat, który nieustannie fascynuje swoją głębią i aktualnością, a jego lektura w tak znamienitym gronie nadała mu nowe życie. Wśród czytających znaleźli się zarówno przedstawiciele władz, jak i mieszkańcy, co świadczy o silnych więziach i zaangażowaniu społeczności lokalnej. Wybrane fragmenty dramatu zostały odczytane przez:

panią Helenę Karwowską – naszego gościa honorowego, która kolejny już rok wspiera nas swoją obecnością, wiedzą, dobrym słowem i talentem recytatorskim,

panią profesor Bogumiłę Jędrzejewską,

panią Elżbietę Laprus – radną Gminy Białowieża,

nasze wiecznie młode duchem seniorki – panią Annę Komarewską, panią Annę Plewę i panią Walentynę Jaganow,
księdza proboszcza Bogdana Popławskiego,
pana dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Krzysztofa Petruka,
pana dyrektora Białowieckiego Ośrodka Kultury Marka Zubryckiego,
panią Dominikę Widanow-Świerszcz z Technikum Leśnego,
panią Darię Chilecką z Białowieckiego Parku Narodowego,
panią Annę Jarząbską z Nadleśnictwa Białowieża,
pana Dariusza Dutkowskiego z Urzędu Gminy Białowieża,
pana Mateusza Gutowskiego oraz Dominika Kamińskiego – naszego najmłodszego uczestnika.

Wszyscy przyczynili się do tego, że dzieło Juliusza Słowackiego w sobotni poranek rozbrzmiewało nie milknącym echem na skarpie przed Urzędem Gminy. Analiza wybranych frag-

mentów „Kordiana”, zwracająca uwagę na ewolucję tytułowego bohatera, od buntu przeciwko własnym słabościom, poprzez momenty zwątpienia, aż po ostateczne ukształtowanie się jego postawy patriotycznej, odzwierciedla uniwersalne poszukiwanie sensu i celu. To podróż, która jest odwiecznym dylematem każdego pokolenia, a Narodowe Czytanie stanowi doskonałą okazję do wspólnego przeżywania tej podróży, dzielenia

W średniowiecznym grodzie Mileja...

Na zakończenie wakacji Gminna Biblioteka Publiczna im. Igora Nowakowskiego i Białowiecki Ośrodek Kultury z finansową pomocą Wójta Gminy Białowieża zorganizowali najmłodszym podróż w czasie.

Wycieczka do Parku Kulturowego Korycin Milewskich była nie tylko fascynującą przygodą, ale również wspaniałą lekcją historii dla dzieci i młodzieży. Zwiedzanie rekonstrukcji średniowiecznego grodu Mileja otworzyło przed młodymi ludźmi drzwi do świata, w którym majdan był centrum życia społeczności, a taran narzędziem zdobywania warowni. Gra terenowa "I Ty możesz

"Duszą i sercem" poezja współczesna Wiesława Lickiewicza pisana sercem, czytana duszą

Wiesław Lickiewicz jest postacią, która wyraźnie zaznaczyła swoją obecność w literaturze polskiej, szczególnie w poezji. Jego twórczość, pełna nostalgii za przeszłością i refleksji nad współczesnością, odzwierciedla głębokie przeżycia na temat życia,

się wrażeniami i dyskusji na temat wartości, które są ważne dla nas wszystkich. Wydarzenie to pokazuje, jak literatura może łączyć ludzi, niezależnie od wieku czy zawodu, wokół wspólnych idei i doświadczeń.

•
GBP

zostać wojem" przeniosła ich w czasy wczesnopiętowieczne, gdzie mogli doświadczyć życia pancernych i tarczowników, ucząc się o ich zadaniach i uzbrojeniu. Uczestnicy mieli okazję wcielić się w role wojów, strzelając z łuku i rzucając oszczepem, a także pokonując tor przeszkód, co wymagało nie tylko siły, ale i zręczności. Poznanie technik zdobywania grodu za pomocą machin oblężniczych było jak podróż w głąb inżynierii średniowiecza. Odkrywanie tajemnic słowiańskiej tkaczki - wątku i osnowy - oraz tworzenie tkaniny dwuosnowowej na krosnach, pozwoliło uczestnikom zrozumieć, jak pradawne umiejętności przekładały się na codzienne życie naszych przodków. Tworzenie bransoletek z nici było doskonałym zakończeniem dnia, łącząc w sobie kreatywność z tradycyjnym rzemiosłem. Ta wycieczka, będąca miłą powtórką z historii tuż przed nowym rokiem szkolnym, z pewnością pozostawiła trwałe wspomnienia i wiedzę, która wzbogaci szkolne lekcje i zainspiruje młodych ludzi do dalszego odkrywania przeszłości.

•
GBP

wiary i ludzkiej natury. Wiersze Lickiewicza, często publikowane w naszej lokalnej gazecie "Głos Białowieży", są świadectwem jego zamiłowania do przyrody i historii ziemi podlaskiej, a także jego zainteresowań etnografią i demografią regionu. Jego poezja, choć zakorzeniona w osobistych doświadczeniach, ma uniwersalny charakter i porusza kwestie istotne dla szerokiego grona odbiorców.

Pan Lickiewicz, jako poeta, wykorzystuje swoje umiejętności, aby wyrazić tęsknotę za prostszym, bardziej autentycznym życiem, co jest widoczne w jego nostalgicznych odniesieniach do przeszłości. Jego prace często charakteryzują się humorem i ironią, co pozwala mu na lekkość

w przekazywaniu poważnych tematów. W wierszach takich, jak "Kiedyś było fajniej" czy "Kiedyś tak było" autor z nostalgią wspomina czasy, które wydają się być bardziej szczerze i bezpośrednie.

Poezja Pana Lickiewicza jest również miejscem poszukiwania odpowiedzi na pytania dotyczące wiary i duchowości. W wierszach takich, jak "Wiara to ufność" czy "Czy życie to iluzja?" poeta zastanawia się nad naturą wiary i realnością życia, co świadczy o jego głębokiej introspekcji i filozoficznym podejściu do otaczającej rzeczywistości. Jego twórczość jest wyrazem dążenia do zrozumienia świata i ludzkiej egzystencji, co czyni go ważnym głosem w polskiej poezji.

Wiesław Lickiewicz, poprzez swoją poezję, staje się przewodnikiem dla czytelników, prowadząc ich przez labirynt życiowych doświadczeń i emocji. Jego wiersze są jak okno, przez które można dostrzec zarówno piękno, jak i trudności codzienności, a także głębię ludzkiego ducha.

W swoim ostatnim tomiku "Duszą i sercem" Pan Lickiewicz prezentuje głębokie refleksje na temat życia, natury i ludzkich emocji. Jego wiersze, pełne metafor i symboli, pozwalają czytelnikowi na chwilę zadumy i introspekcji. Autor ma talent do uchwycenia ulotności chwili i przemijania, co jest widoczne w jego lirycznych opisach przyrody i zmieniających się pór roku. W wierszu "Już są... Widziałem" poeta zwraca uwagę na piękno i prostotę życia, obserwując bociany przygotowujące gniazdo na wiosnę, co jest metaforą odnowy i ciągłości życia.

Jego poezja jest również miejscem, gdzie

tradycja spotyka się z nowoczesnością. W wierszu "Najpiękniejsza" Lickiewicz oddaje hołd wiosnie, personifikując ją jako królową pór roku, która budzi emocje i inspirowa do celebracji życia. W "Dziwna i zmienna" poeta wyraża swoje zaniepokojenie zmianami w przyrodzie, które są odzwierciedleniem zmian w społeczeństwie i wewnętrznych przeżyć człowieka.

Tomik "Duszą i sercem" to także refleksja nad rolą poety i poezji w dzisiejszym świecie. Poeta zadaje pytanie o sens pisanie wierszy w czasach, gdy wydaje się, że nikt ich nie czyta, jednocześnie podkreślając, że tworzy on z potrzeby serca i duszy, a nie dla sławy czy uznania.

Podsumowując, "Duszą i sercem" Wiesława Lickiewicza to zbiór wierszy, który zmusza do refleksji i pozwala na głębsze zrozumienie ludzkiej natury i otaczającego nas świata. Jest to poezja, która mówi do czytelnika na wielu poziomach, oferując zarówno spora dawkę humoru, ale także estetyczne doznania, jak i intelektualne wyzwania.

•
GBP

Gminna Biblioteka Publiczna im. Igora Newerlego w Białowieży pragnie bardzo serdecznie podziękować Panu Wiesławowi za pamięć i przekazanie dwóch egzemplarzy najnowszego tomiku poezji „Duszą i sercem”. To wspaniały gest, który umożliwia szerzenie kultury i literatury.

Droga do ikon

Warsztaty ikonograficzne

Warsztaty ikonograficzne, które odbyły się podczas wakacji w Gminnej Bibliotece Publicznej im. Igora Newrelego pod kierunkiem pani Natalii Kozak, absolwentki Studium Ikonograficznego w Bielsku, zgromadziły dwudziestą osiem osób w różnym wieku, od dziesięcioletnich dzieci po dorosłych. Przez pięć dni uczestnicy z wielkim zaangażowaniem i skupieniem tworzyli ikony przedstawiające św. Mikołaja, patrona białowieskiej cerkwi. Dzieła te, będące owocem wspólnej pracy, odzwierciedlają głęboką duchowość i tradycję, która żyje w sercach uczestników.

Podczas warsztatów duchowego wsparcia

udzielał proboszcz ks. Sergiusz Korch, który swoją obecnością i słowami motywował uczestników do pracy. Atmosfera skupienia i medytacji, która towarzyszyła tworzeniu ikon, była wzmocniona przez wspólne modlitwy i refleksje. Uczestnicy, zanurzeni w procesie twórczym, mieli również okazję do nauki o historii ikon oraz technikach ich tworzenia.

Pani Natalia, prowadząca warsztaty, dzieliła się swoją wiedzą i doświadczeniem, pokazując jak wielowymiarową formą ekspresji jest ikonografia. Podkreślała znaczenie każdego detalu, od właściwego przygotowania deski, po złożone techniki malarskie, takie jak zastosowanie

złota czy tworzenie nimbu. Uczestnicy, pod jej czujnym okiem, uczyli się również o symbolice kolorów i postaci świętych, co pozwoliło im na głębsze zrozumienie ikon jako "okien do nieba".

Zajęcia te nie tylko rozwijały umiejętności artystyczne uczestników, ale również były okazją do rozwijania wewnętrznej harmonii i spokoju. Wspólne prace nad ikonami sprzyjały wymianie doświadczeń i pogłębianiu więzi między uczestnikami. W przerwach, dla odprężenia i regeneracji sił, serwowane były domowe ciasteczka, które dodawały energii i wprowadzały przyjemną, rodzinną atmosferę.

Podsumowując, pięciodniowe warsztaty ikonograficzne w Białowieży były wyjątkowym doświadczeniem, które pozwoliło uczestnikom na rozwój duchowy i artystyczny. Prace nad ikoną św. Mikołaja stały się nie tylko formą artystycznego wyrazu, ale również okazją do duchowego wzrostu i wspólnoty. Dzięki zaangażowaniu i pasji pani Natalii oraz wsparciu ks. Sergiusza Korcha, uczestnicy mogli zgłębić tajniki ikonografii i doświadczyć jej transformacyjnej mocy.

Po tygodniu wytężonej pracy nad naszymi ikonami czekał nas wyjazd edukacyjny.

Podróż do Supraśla i Białegostoku to prawdziwa uczta dla miłośników historii, sztuki i nauki. W Supraślu, Muzeum Ikon, mieszczące się w zabytkowym Pałacu Opatów, przenosi zwiedzających w świat duchowości i tradycji prawosławnej. Zbiory muzeum, zawierające około 1200 ikon, są świadectwem bogatej historii i kultury regionu. Niektóre z eksponatów pochodzą z XVIII wieku, a ich szczegółowe przedstawienia świętych i scen religijnych są zachwycające.

Wizyta w Muzeum Sztuki Drukarskiej i Papiernictwa w Supraślu to niezwykle doświadczenie, które pozwala zanurzyć się w historii drukarstwa. Podczas warsztatów mieliśmy okazję

nie tylko zobaczyć, ale i użyć repliki prasy drukarskiej, jakiej używał Johannes Gutenberg, twórca pierwszej drukowanej książki w Europie – Biblii Gutenberga. To właśnie na takich maszynach powstawały pierwsze egzemplarze pism, które zrewolucjonizowały sposób przekazywania wiedzy i informacji. Uczestnicy warsztatów mogli poczuć się jak drukarze z XV wieku, dokładając ręcznie literę po literze, aby stworzyć odbitkę strony. Proces ten, choć czasochłonny i wymagający precyzji, pozwala docenić trud i umiejętności dawnych rzemieślników. Dodatkowo uczestnicy mieli szansę własnoręcznie wykonać zakładki do książek, co jest nie tylko praktycznym, ale i kreatywnym elementem wizyty. Każda zakładka, podobnie jak odbitka, staje się unikatowym dziełem, łączącym w sobie tradycję z indywidualnym stylem osoby, która ją tworzy. Wizyta w muzeum to także okazja do zrozumienia, jak bardzo technologia drukarska zmieniła świat, umożliwiając masowe rozpowszechnianie literatury i wiedzy, co miało nieoceniony wpływ na rozwój kultury i edukacji. Ponadto pokaz czerpania papieru z pulpy bawełnianej pozwolił zrozumieć, jak powstaje papier i jakie znaczenie ma ten materiał w historii pisania i publikowania.

Takie warsztaty to doskonały sposób na docenienie znaczenia druku w rozwoju cywilizacji, a także na zainspirowanie młodszych pokoleń do odkrywania i pielęgnowania tradycyjnych rzemiosł. Muzeum Sztuki Drukarskiej i Papiernictwa w Supraślu, poprzez takie interaktywne zajęcia, przyczynia się do zachowania dziedzictwa kulturowego i edukacji w najbardziej angażujący sposób, a i bibliotekarka była zadowolona, gdyż miała świetną okazję, aby promować czytelnictwo.

Następnie udaliśmy się do Muzeum Iluzji

i Nauki w Białymstoku, gdzie granice rzeczywistości są nieustannie przekraczane, a każdy krok może prowadzić do odkrycia nowego wymiaru. Wizyta w tym muzeum to nie tylko okazja do nauki przez zabawę, ale także szansa na spotkanie z niezwykle zjawiskami, które wydają się wykraczać poza zrozumienie. Oprowadzający w Muzeum okazał się prawdziwym mistrzem swojego fachu, który z pasją i zaangażowaniem wprowadził nas w świat nauki i magii. Jego zdolność do przekazywania wiedzy w sposób fascynujący i angażujący sprawia, że każda wizyta staje się niezapomnianym przeżyciem.

Podczas eksploracji muzeum mieliśmy okazję doświadczyć iluzji, które wywołują zdumienie i podziw. Czarne dziury, które wydają się pochłaniać wszystko dookoła, lustra, które odbijają rzeczywistość w sposób zaskakujący, czy pokoje do góry nogami, które wywracają doświadczenie przestrzenne odwiedzających - to tylko niektóre z atrakcji, które można znaleźć w muzeum. Każdy element ekspozycji został zaprojektowany tak, aby stymulować ciekawość i zachęcać do interaktywnego uczestnictwa.

Muzeum Iluzji i Nauki w Białymstoku to miejsce, które pokazuje, że nauka może być fascynująca i dostępna dla każdego, niezależnie od wieku czy wykształcenia. To przestrzeń, gdzie można na własnej skórze doświadczyć, jak iluzja miesza się z rzeczywistością, a wiedza naukowa jest przekazywana w sposób, który pozostaje

Jak w tym sezonie radzili sobie nasi siatkarze plażowi?

Nadszedł czas na podsumowanie sezonu piłki siatkowej plażowej dla zawodników z Białowieży.

w pamięci na długo po opuszczeniu muzeum. Wizyta w tym miejscu to nie tylko okazja do nauki, ale także do przeżycia niezwykle przygody, która rozszerza horyzonty i inspirowa do dalszego odkrywania tajemnic świata.

Oczarowani i zaczarowani wróciliśmy do domu i w napięciu czekaliśmy na powrót naszych ikon z pracowni Natalii. Przez ponad dwa tygodnie Natalia dopracowywała każdą z nich, by św. Mikołaj nie spoglądał z deski na nas zbyt wesoło ani zbyt surowo. W dniu wyświęcenia w cerkwi prezentowały się naprawdę wspaniale. Uroczyste wyświęcenie ikon w cerkwi to moment pełen dostojności i głębokiej symboliki, który łączy tradycję ikonopisarstwa z duchowym wymiarem wiary. Ikony te, będące owocem warsztatów ikonograficznych, po zabraniu do domu, będą służyć jako ochrona dla ich twórców. Są one nie tylko dziełami sztuki, ale także nośnikami modlitwy i medytacji, stanowiąc niezwykle pamiątkę spotkania z prastarą techniką pisania ikon.

●
GBP

Projekt Gminnej Biblioteki Publicznej im. Igora Newerlego pt. „Droga do ikony” sfinansowano ze środków programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcz Białowiejska.

Sezon ten był bardzo dobry jeśli chodzi o wyniki sportowe naszych reprezentantów. W naszej miejscowości gra coraz więcej osób i zaczyna odnosić mniejsze lub większe sukcesy.

I tak para Wojciech Gutowski/Karol Wojciechowski w czerwcu wygrała rywalizację par na

szczeblu powiatowym. Para Ernest Wołosowicz/ Stefan Ochryciuk zajęła 2 miejsce w rejonowych zawodach służb mundurowych. Pierwsze miejsce w tej rywalizacji zajął Maciej Karpiuk, również mieszkaniec Białowieży, z partnerem z Narewki.

Nie możemy zapominać o naszej eksportowej parze oldboyów: Mirosławie Waszkiewicz i Wojciechowi Gutowskiemu. W tym osiągnęli następujące sukcesy:

1. I miejsce w silnie obsadzonym turnieju oldboyów w Wiłkoku koło Gib.
2. 7-8 miejsce podczas Mistrzostw Polski Oldboyów w kategorii 60 plus.
3. Zwycięstwo w Mistrzostwach Województwa

Podlaskiego Oldboyów w kategorii 50 plus (a nie wypominając im oczywiście wieku, to są z roczników 1960 i 1956, także rywalizowali z dużo młodszymi rywalami).

4. 2 miejsce w Superpucharze Polski Oldboyów w kategorii 60 plus.

Wszystkim naszym sportowcom i tym młodszym, i tym „ciut„ starszym, serdecznie gratuluję oraz życzę dalszych sukcesów.

Mateusz Gutowski

GŁOS BIAŁOWIEŻY - GAZETA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wydawca: Białowiecki Ośrodek Kultury
ul. Sportowa 1, 17-230 Białowieża, tel.: 85 68 12 460
Redaktor naczelny: Mateusz Damian Gutowski
Druk: Białowiecki Ośrodek Kultury
Korekta: Gminna Biblioteka Publiczna
Numer zamknięto: 29.09.2024 r.
E-mail: bok@ug.bialowieza.pl
Strona internetowa: www.gmina.bialowieza.pl
Nakład: 350 egzemplarzy

